

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Circumstantiæ Quid

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

cum prohibitionē taxillis, vel aleis, & cum ipsis in magna quantitate fraudaverunt, nec peccant mortaliter blasphemandi, mentendi, fallendi, & sic in similibus, cum talis circumstantia tantum prohibitionis non addat speciem, sed satis est dicere, se in ludo proximum fraudatum fuisse, sed Diana hanc sententiam non audet approbare, sed cogitandum est. Sic etiam confessarius in peccato mortali in confessione audiens diversas personas unum peccatum committit, nec pœnitens tenetur consuetudinem peccandi in confessione manifestare, tamen si à cōfessario interrogetur tenetur illi respondere hæc omnia. *p. 9. tr. 8. r. 66.*

Unum tantum peccatum committitur si plures in peccato in confessione audiuit.

Jactantia de peccato commissa est consistenda.

31. Si quis verè, vel falsè se laudavit de peccato verè commisso, vel non admisso, quamvis non adfuerit de tali peccato, de quo se laudat, gaudium, complacentia, vel delectatio morosa, sed sola vana jactantia, etiam fatendæ sunt circumstantiæ, quibus illud peccatum est effectum, & si jactantia est de solis peccatis mortalibus in genere satis est dicere, toties peccavi, laudè querendo de peccatis mortalibus, unde si quis cum duobus fratribus, sufficit dicere, duo peccata nefaria se commisisse, sic etiam si Sodomia commissa est cum persona Cognata cognatione spirituali, vel legali, non est explicanda circumstantia Cognationis. *pare. 9. tr. 9. resolut. 20.* Quando est commissa fornicatio cum Matre, vel cum filia satis est dicere, commisi fornicationes cum consanguinea in primo gradu in linea recta. *ibid. ref. 21.*

Circumstantia legalitatis, vel cognationis non est explicanda.

Multiplicitas objectorum est attendenda.

32. Qui copulam habuit cum muliere mortua satis est dicere, se polluisse *ibid. ref. 1.* sic etiam qui cum Muliere Infideli satis est dicere fornicationem se commisisse: nec in Sodomia licet exprimere, se agentem, vel patientem fuisse, sed solum Sodomiam commisisse, *ibid. ref. 3.* Peccata multiplicantur ratione multiplicitaris objectorum, quæ multiplicitas est in confessione aperienda. *ib. ref. 11.* sic Episcopus plures confirmans in peccato mortali unum tantum peccatum successivè committit, sicque administrans Eucharistiam in peccato unum tantum

Administrans sacramenta in peccato unum tantum peccatum committit.

Summa Diana.

peccatum committit. *ibid. ref. 18.* Similiter Diaconus, & Subdiaconus cantando Epistolam, vel Evangelium in peccato venialiter tamen peccat. *ibid. eadem ref.*

CIRCVNSTANTIA
Quid.

30. SACERDOS ministrans Sacramentum in mortali (excepta Eucharistia, de qua Vide V. *Communionis, n. 75*) peccat mortaliter, & eo gravius, quo Sacramentum est excellentius. Non tenetur tamen in Confessione Sacramentum exprimere, nec gravitatem, & numerum peccatorum, cum quibus ministravit, quidquid contra sentiat Cruzp. *2. q. 4. dub. 3. concl. 3. p. 1. tr. 7. ref. 59. & p. 5. tr. 14. ref. 56. §. Quarto quinto.*

Sacerdos ministrans Sacramentum in mortali, non tenetur explicare Sacramentum nec speciem, vel numerum peccatorum.

31. Ignorans mysterium aliquod fidei, quod scire tenetur, non tenetur secundum Merollam, *disput. 1. cap. 2. diff. 3. Num. 700.* explicare in Confessione mysterium, quod ignoravit; quia, cum ignorantia hujusmodi sit peccaminosa, ratione periculi non asserendum tale mysterium, vel contra illud asserendum, &c. & hoc in quocumque mysterio sit peccatum ejusdem speciei, ignorantia diversorum mysteriorum non est diversæ speciei. At verò ignorantem præceptum Decalogi, quia ignorantia vincibilis diversorum præceptorum, est diversæ speciei peccatum, propter periculum committendi diversa peccata contra diversa præcepta, teneri explicare præceptum, quod ignoravit. *p. 3. tr. 4. resolut. 165. §. Notandum.*

Item ignorans mysterium fidei non tenetur explicare, quodnam illud sit.

Ignorans verò præceptum Decalogi, tenetur illud explicare.

32. In jactantia de peccato mortali, si non sit cum complacentia, & approbatione efficaci, ac ratificante, non est explicanda species peccatorum, de quibus quis jactatur. Quia omnis jactantia de peccato mortali, est ejusdem speciei, quatenus peccata mortalia assumuntur, ut instrumenta ad gloriam comparandam. Unde qui jactatus esset se percussisse Clericum, satis esset dicere: *Jactatus sum de mortali.* Ita Navarr Sed cõtra sentit Sanchez *Summa tom. 1. libr. 1. cap. 13.*

In jactantia de mortali, non oportet explicare peccatum.

cap. 13. numero 13. par. 3. tract. 4. res. 161. & part. 4. tract. 4. res. 44.

Nec injuriis

33. In injuriis non est explicanda species illarum, sed est satis dicere: Toties proximum injuriis affecti. Et hoc etiam si injuria esset præ aliis notabiliter gravior. Quia omnes injuriæ sunt ejusdem speciei. Ita Sagundez part. 2. lib. 3. cap. 5. numer. 3. Quæ doctrina applicanda quoque est detractionibus, & judiciis temerariis. Nam quamvis diffamare aliquem dicendo falsum, differret specie a diffamatione dicendo verum oeculeuræ, ut docet Granado in 3. par. controv. 7. tract. 9. disp. 9. sect. 3. num. 20: quia illud opponitur justitiæ, hoc Charitati: conveniunt tamen in ratio & formali, quæ est intentio auferendi alteri famam. Similiter in judiciis temerariis, quamvis alioqui diversum physicè sit judicium, quo quis temerè judicat Joannem Clericum esse fudm ab eo, quo eum, vel laicum judicat Sodomitam, hæreticum, & cætera tamen hæc omnia judicia sunt ejusdem speciei atomæ in genere moris cõtra eãdem justitiã commutativã, prohibentem lædi alterius famam extrinsecè per injurias aut detractiones, intrinsecè per judicia temeraria. Ita Sancius disputat 5. num. 10 part. 1. tract. 7. resol. 28 & 51. in fine p. 3. tract. 4. resol. 67 §. In res. 28. & par. 5. tract. 12. resol. 56. §. Quarto tercio.

Detractionibus, aut judiciis temerariis, speciem injuria, vel in animo.

Aut in convitiis in Deum vel Sanctos: qualitatẽ illarum.

34. Eadem quoque est ratio de convitiis in Deum, vel Sanctos. Nam omnes sunt ejusdem speciei contra virtutem Religionis. Si verò blasphemix essent hæreticales, vel imprecativæ cum odio Dei, differrent specie ab aliis, & explicandæ forent in Confessione. Vide V. Blasphemias, num. 3. par. 1. tr. 7. resol. 11.

Aut in odio speciem mali proximo, voliti.

35. Idem probabiliter docet Bonacina de leg. disp. 3. quæst. 4. punct. ult. 6. x. num. 20. contra Suarez de charitat. disp. 6. sect. 2. numer. 2. de peccatis odii, esse nimirum ejusdem speciei, quamvis mala proximo volita sint diversa, puta circa vitam, famam, divitias, &c. quatenus hæc omnia sunt volita sub una ratione formali nocendi proximo, quæ odium constituit, non solum in specie, sed etiam in individuo. Unde in Confessione satis est

dicere: Toties proximum odio habui, par. 1. tr. 7. resol. 30. & par. 3. tr. 4. resol. 67. §. In resol. 30.

36. Hæreticus Apostata, qui nimirum in totum recedit à fide, non tenetur confiteri circumstantiam apostasie: quia non differt specie ab hæresi; sed secundum magis, & minus, quatenus illa recedit à fide in totum, hæc in partem. Ita Sanchez lib. 1. cap. 7. numer. 17. & recentiores Thomista contra Sanchez de fide disp. 16. sect. 5. in fine, part. 1. tract. 7. resol. 44.

Non tenetur Hæreticus explicare, an sit apostata, aut si Judæus Paganus, &c.

37. Ex quibus patet à fortiori, non esse explicandam speciem hæresis: quia omnes materialiter se habent ad speciem peccati. Ita Reginaldus tom. 1. lib. 6. cap. 4. num. 114. part. 1. tr. 7. resol. 46.

Et multo minus hæreticus sit qualitatẽ.

38. Not. hic cum Turriano de panis. quæst. 9. tr. 2. disp. 29. dub. 2. ad argum. 5. aliquos recentiores probabile existimare, quod qui fornicationem commisit, satisfaciat dicendo: Commisi grave peccatum contra castitatem cum soluta, non explicando fornicationem, quem explicandi modum ipse se Turrianus non improbat. Sed usus fidelium est in contrarium, p. 3. tr. 4. res. 88. Satisfaceret tamen, qui confiteretur oscula non explicando partem: nam omnia oscula etiam in pudendis sunt ejusdem speciei, part. 3. tract. 4. resol. 125. in fine.

An autem sufficit fornicans dicere se delisse quisse contra castitatem.

C I R C U M S T A N T I A
Vbi.

39. Furari in loco sacro est sacrilegium secundum Suarez de Relig. tom. 1. lib. 3. cap. 4. num. 7. etiam si res furativa sit prophana. Et probatur verbis Joannis Papæ (Cod. quisvis 7. quæst. 9.) Sacriliegium committitur auferendo sacrum de sacro, vel non sacrum de sacro, aut sacrum de non sacro. Sed quamquam id verum sit, si res non sacra sit in Ecclesia, vel sub illius potestate, ratione custodiæ, mutui, pignoris, vel depositi, existimo tamen, quod, si adesset solum per accidens, ut esset crumena ad latus divitis orantis in Ecclesia, non esset sacrilegium: quia.

In furto explicandum est an sit res sacra.

Item, si cum sit res prophana, commissum sit in Ecclesia, habente illam in custodia.